

GUSTAVO GERMANO, FOTÒGRAF

“AL TORNAR, EL QUE TROBAVEN A FALTAR ELS EXILIATS JA NO HI ÉS”

EL FOTÒGRAF ARGENTÍ GUSTAVO GERMANO RET HOMENATGE ALS EXILIATS DE LA GUERRA CIVIL AL MUSEU MEMORIAL DE L'EXILI

Després de patir la dictadura militar argentina, Gustavo Germano va decidir engegar un projecte que consisteix en una trilogia d'exposicions per retratar la mort, l'exili i la presó; els mètodes de repressió més habituals dels règims dictatorials. Si fa uns anys va portar a Catalunya *Ausencias*, fins a final de mes podem veure al Museu Memorial de l'Exili la mostra *Distancias*, que ret homenatge als exiliats de la guerra civil espanyola. Germano reprèn el treball de construir dues imatges en paral·lel i per fer-ho ha rescatat fotografies antigues d'exiliats anteriors al 1939 i els ha fotografiat de nou en els seus llocs de destinació durant

els darrers setanta anys: Mèxic, França, Xile, Argentina i Rússia. **Com va començar aquest projecte?** Jo sóc familiar de desapareguts i al meu primer projecte, *Ausencias*, reflexionava sobre la desaparició de persones a l'Argentina. A través d'això vaig tenir contacte amb persones que havien patit altres formes de repressió més enllà de les que jo havia patit a la meua família i al meu país, i em va semblar important recordar-les i donar-les a conèixer.

Pensa que els exiliats de la guerra civil mereixen més reconeixement?

Jo crec que sí. S'han fet bastants treballs explicant les seves històries, però també és cert que la majoria s'han centrat en els personatges més il·lustres, volent remarcar algunes facetes com ara el llegat d'aquesta gent. Però hem de pensar que a l'exili hi havia de tot: intel·lectuals, científics, obrers, militars..., i això va suposar una gran pèrdua per al país. El meu projecte apunta més a una reflexió sobre històries no conegudes i està narrat des de la història de les persones, del que han significat per a ells aquests setanta anys expulsats de la seva pròpia vida.

Es recupera mai, l'exiliat, o la seva pena és de per vida?

És per tota la vida. Moltes vegades es parla de l'exili i es pensa en la gent creuant les fronteres i passant fred, però en realitat això només és el principi, després hi ha setanta anys lluny de casa teva! Hi ha una cosa que no s'arregla mai, i és que molts exiliats marxen i tenen un record idíl·lic del que deixen enrere, i després, quan tornen al cap de molts anys, no es reconeixen amb ningú, no se senten part de la família que tant trobaven a faltar. Veuen que trobaven a faltar una cosa que ja no hi és. La meua reflexió va sobre això. Crec que l'exili no té solució, no es pot reparar, són com delictes permanents. En el cas dels exiliats

el que vaig intentar va ser arribar a la primera generació, perquè evidentment ara ja són molts grans. Les persones amb qui he parlat tenen entre 80 i 103 anys. Algunes ja han mort, i *Distancias* és un petit homenatge a ells amb la intenció de reflexionar sobre el tema.

És *Distancias* el seu granet de sorra en la recuperació de la memòria històrica?

Jo crec que d'exemples del que es fa per recuperar la memòria històrica n'hi ha molts, i un d'ells és el Museu Memorial de l'Exili mateix. Però també crec que ha faltat una política d'Estat. No pot ser que recuperar els ossos d'un afusellat depengui que un familiar agafi una pala o demani diners per fer una excavació. Això ho hauria de fer l'Estat.

Què ha après amb aquest projecte? Amb què es queda?

Una cosa que em va impressionar molt va ser l'actitud de tots els exiliats a l'hora d'explicar les seves històries i el seu compromís amb la República espanyola, una cosa que sembla tan llunyana i que per a ells segueix molt viva. Em quedo amb una frase que em va dir Mariano Constante, que va estar a Mauthausen i va ser un dels membres del Partit Comunista a l'exili que juntament amb Francesc Boix va robar els negatius que després es van utilitzar com a proves als judicis de Nuremberg. Constante ja era molt gran. Va morir ara fa un any, i quan el vaig trucar a casa seva a Montpeller va dir: “Bé, jo estic una mica cansat, però si és per la causa, vostè vingui que ho farem”. Això resumeix l'actitud de tots. MARC VARGAS

DISTANCIAS

Data: Fins al 25/9. **Lloc:** Museu Memorial de l'Exili. Major, 43-47. La Jonquera. ☺ dt. a ds., de 10 a 19h; dg. i festius, de 10 a 14h. € 4 euros. ☎ 972 55 65 33. **Web:** www.museuexili.cat; www.distancias-gustavogermano.blogspot.com; www.ausencias-gustavogermano.blogspot.com.

Emiliano Avilés
(1914, Villafranca
de los Caballeros,
Espanya -2011,
Mèxic DF)

1938, Pirineu
català

2009, Mèxic DF